

V následující kapitole jsou nejprve shrnuta základní východiska individuálního plánování. Následně je individuální plánování v krátkosti vymezeno jako proces dojednávání cílů a způsobu poskytování podpory či pomoci mezi pracovníkem a klientem, který službu využívá (uživatel), a jsou přiblíženy nejdůležitější charakteristiky tohoto procesu. V téže kapitole jsou také podrobněji popsány a zhodnoceny hlavní modelové přístupy, které se při individuálním plánování mohou uplatňovat.

Další kapitola shrnuje a zprostředkovává výklad těch ustanovení zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu, které se individuálního plánování přímo týkají. V kapitole tak jsou rozebrány povinnosti, které zákon v souvislosti s tímto procesem poskytovatelům sociálních služeb (dále jen „poskytovatel“) ukládá. Současně jsou popsány praktické příklady postupů, jimiž poskytovatelé zákonné požadavky v praxi zajišťují. Čtvrtá kapitola knihy poukazuje na souvislost mezi individuálním plánováním a lidskými právy. V této kapitole je nejprve zprostředkován přehled pro oblast relevantních dokumentů garantujících lidská práva. Následně jsou nastíněny oblasti, v nichž má při individuálním plánování sociálních služeb zřetel na lidská práva nejvyšší důležitost.

Zatímco cílem prvních čtyř kapitol bylo objasnit samotný pojem individuálního plánování a přiblížit kontext jeho uplatnění a jeho nejdůležitější východiska, v následujících kapitolách se do popředí dostává otázka, jakým způsobem mají a jak nejlépe mohou poskytovatelé, respektive jejich pracovníci plánovat a poskytovat služby s ohledem na individuální potřeby klientů.

Rozhodující otázkou je v tomto ohledu úsilí poskytovatele o naplňování standardů kvality sociálních služeb (dále jen „standardy kvality“), které je podmínkou registrace sociální služby. Nedostatků v tomto směru mohou být důvodem k pozastavení či odebrání registrace. Standardům kvality je proto v knize věnována značná pozornost. Nejprve je přiblížena obecná charakteristi-

ka standardů kvality, které jsou přílohou prováděcí vyhlášky k zákonu o sociálních službách. Poté jsou detailněji popsány standardy kvality č. 1–15, které jsou ve vztahu k individuálnímu plánování sociálních služeb nejdůležitější. Autorky této kapitoly zdůrazňují, že správné nastavení standardů kvality ve vztahu k individuálnímu plánování v organizaci předpokládá zohlednění všech těchto standardů, nikoliv pouze standardu č. 5, jehož smyslem je zajistit, aby služba poskytovaná klientovi vycházela z jeho individuálních cílů a ne z cílů poskytovatele. Pro proces individuálního plánování je nezbytné, aby poskytovatel měl nastavené a v praxi uplatňoval také další klíčové standardy kvality a aby tyto standardy byly navzájem provázané.

Následující kapitola přibližuje samotný proces individuálního plánování, jeho klíčové charakteristiky a soustřeďuje se také na otázku, jak zajistit, aby tento proces probíhal co možná nejlépe. V následujících kapitolách je zhodnocen obecný význam tohoto procesu pro organizaci a dopady, které má adekvátní uplatnění individuálního plánování sociálních služeb v organizaci na řízení organizace. Tato kapitola vytváří určitý svorník obou témat publikace, kdy se zčásti věnuje individuálnímu plánování a zčásti osobě, která jej má na starosti a jež je označována jako „klíčový pracovník v sociálních službách“, popřípadě pouze „klíčový pracovník“. Pracovní náplní klíčového pracovníka se věnují také dvě další kapitoly, a to nejprve v souvislosti s katalogem prací a následně ve vztahu k jeho kompetencím a rolím, jež tento pracovník v organizaci zaujímá. Také dvě další kapitoly spojují obě témata publikace - první pojednává o tom, jakým způsobem by měl individuální plánování v organizaci klíčový pracovník zajišťovat a jaké nároky na něho tato činnost klade, druhá se věnuje konkrétním metodám práce při individuálním plánování.

Další kapitoly publikace se věnují specifikům individuálního plánování ve třech různých zařízeních poskytujících sociální služby (azylové domy, kontaktní centra a nízkoprahová zařízení pro děti a mládež).

Závěrečné kapitoly jsou zaměřeny na využití supervize při individuálním plánování, činnost inspekce kvality sociálních služeb (obecně a ve vztahu k individuálnímu plánování) a obecnější téma lidských potřeb, jejich uspokojování a práci s motivací jedince. Téma lidských potřeb a jejich uspokojování s individuálním plánováním velmi těsně souvisí, nicméně je zřejmé, že jde o téma velmi rozsáhlé, které zasluhuje samostatnou pozornost. Cílem publikace nicméně nebyl podrobnější rozbor tohoto tématu, ale spíše zprostředkování základního přehledu o těchto otázkách. Perspektiva samotného uživatele sice byla často zdůrazňována i v předchozích kapitolách, nicméně tyto kapitoly primárně popisovaly buďto obecné vymezení a východiska individuálního plánování, nebo se přednostně zaměřovaly na perspektivu organizace či klíčového pracovníka. Zařazení obecné kapitoly věnované lidským potřebám do publikace lze proto považovat za velmi prospěšné.

Širší tematický záběr (kdy se publikace neomezuje například pouze na téma standardů kvality nebo pouze na snahu přiblížit proces individuálního plánování) a současně vysokou relevancí diskutovaných témat lze považovat za hlavní přednosti této publikace. Publikace tak představuje velmi ucelený příspěvek na dané téma, který mohou ocenit všichni pracovníci organizací poskytujících sociální služby bez ohledu na okruh jimi poskytovaných sociálních služeb a na to, zda se v organizaci individuálním plánováním přímo zabývají nebo ne. Publikace se současně vyznačuje vysokou odbornou úrovní zpracování a přibližuje řadu praktických poznatků. Podstatné je i to, že její jednotlivé kapitoly se vzájemně velice dobře doplňují, aniž by se navzájem výrazněji překrývaly či se věnovaly totožným dílčím tématům. S ohledem na důležitost individuálního plánování pro poskytovatele sociálních služeb je téma publikace vysoce aktuální, a to zvláště za situace, kdy doposud nebyl zpracován žádný podobně uceleně pojatý materiál o této problematice.

Pavel Bareš, VÚPSV

Od roku 2012 bude Úřad práce ČR prostřednictvím svých 423 pracovišť a 26 detašovaných či výjezdních pracovišť zajišťovat služby v oblasti nezaměstnanosti, státní sociální podpory, hmotné nouze i dávek pro osoby se zdravotním postižením. Předpokládá se územní dostupnost do 10 km. V roce 2011 byla pracoviště ÚP ČR ve 423 místech, z nichž 94 zajišťovalo pouze agendu zaměstnanosti, 147 pouze agendu státní sociální podpory a 148 obě agendy. Dávky hmotné nouze byly vypláceny ve 415 sídlech obecních úřadů. Nové uspořádání přinese lepší územní dostupnost a umožní efektivnější řízení i administraci dávek a lepší kontrolu vynakládaných finančních prostředků. Více informací o změnách v legislativě na <http://socialnireforma.mpsv.cz>.

Novinky v knižním fondu

Obory sociální politiky. / Tomeš, Igor
Praha, Portál 2011. - 366 s. - ISBN 978-80-7367-868-5.

Praktikum z práva sociálního zabezpečení.
/ Halířová, Gabriela - Melotíková, Petra
Praha, Leges 2011. - 175 s. - ISBN 978-80-87212-65-3.

Nová sociální rizika na trhu práce a potřeby reformy české veřejné politiky. / Winkler, Jiří [EDI] - Klímplová, Lenka [EDI]

Analýza regionálních rozdílů v ČR.
Praha, ČSÚ 2011. - 85 s. - ISBN 978-80-250-2041-8.

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním - 2011.
/ Burdová, Jeny - Chamoutová, Daniela
Praha, Národní ústav pro vzdělávání 2011. - 65 s.

Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání. / Klehňová, Michaela - Vojtěch, Jiří

Praha, Národní ústav pro vzdělávání 2011. - 56 s.
Rizika příjmové chudoby a materiální deprivace v České republice. (Celková situace a vybrané aspekty na datech SILC). [Risks of income poverty and material deprivation in the Czech Republic / Sirovátka, Tomáš - Kofroň, Pavel - Jahoda, Robert
Praha, VÚPSV, v. v. i. 2011. - 79 s. - ISBN 978-80-7416-092-9.

Dlhodobá starostlivost o starších lidí na Slovensku a v Evropě (2). Prevencia a rehabilitácia. Rámec pre dlhodobú starostlivosť. / Repková, Kvetoslava a kol.
Bratislava, Inštitút pre výskum práce a rodiny 2011. - 153 s. - ISBN 978-80-7138-131-0.

Aktuality pro lékařskou posudkovou službu. Praha, MPSV 2011. - 122 s. - ISBN 978-80-7421-032-7.

Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky 1990–2010. Bulletin No. 26. / Höhne, S. - Štastná, A. - Šlapák, M. - Kozelský, T. Praha, VÚPSV, v. v. i. 2011. - 59 s. - ISBN 978-80-7416-088-2.

Cíle, priority a opatření v plánu rozvoje sociálních služeb Moravskoslezského kraje. / Bareš, Pavel Praha, VÚPSV, v. v. i. 2011. - 62 s. - ISBN 978-80-7416-090-5.

Vývoj vybraných ukazatelů životní úrovně v České republice v letech 1993–2010. Praha, MPSV 2011. - 89 s. - ISBN 978-80-7421-030-3.

Development of the basic living standard indicators in the Czech republic 1993–2010. Prague, MLSA 2011. - 87 s. - ISBN 978-80-7421-031-0.

Lokální strategie integrace cizinců v ČR II. (případová studie Brno). / Rákoczyová, Miroslava - Trbola, Robert - Vyhliďal, Jiří Praha, VÚPSV, v. v. i. 2011. - 68 s. - ISBN 978-80-7416-089-9.

Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2010. Praha, ČSÚ 2011. - 56 s. - ISBN 978-80-250-2103-3.

Dlhodobá starostlivost v kontexte integrované sociální práce. / Repková, Kvetoslava Bratislava, Inštitút pre výskum práce a rodiny 2011. - 257 s. - ISBN 978-80-7138-132-7.

Vývoj nákladů práce a jednotkových nákladů práce v ČR a EU na počátku hospodářské krize. / Kozelský, Tomáš - Vlach, Jan Praha, VÚPSV, v. v. i. 2011. - 109 s. - ISBN 978-80-7416-091-2.

Z domácího tisku

Sociální stát jen pro někoho. / NĚMEC, Jan In: Ekonom. - Roč. 55, č. 39 (2011), s. 36 - 39.:obr.

Současný model sociálního státu dostává země do stále větších dluhů. Bez reformy hrozí kolaps. Nejlepší situace je v severovýchodních státech Evropy. Graf: Srovnání fungujícího a nefungujícího sociálního státu.

Běh promlčecí doby práva vymáhat dlužné pojistné. / BEDNÁŘIK, Pavel In: Národní pojištění. - Roč. 42, č. 8-9 (2011), s. 27-31.: -lit.

Důchodová reforma. / PŘIB, Jan In: Průvodce pracovní právními předpisy. - Roč. 14, č. 9 (2011), s. 17-23.

Malá důchodová reforma, platná od 30. září 2011. Nová úprava stanovení výpočtového základu. Stanovení výpočtového základu v období od 30. září do 31. prosince 2011. Nové stanovení rozhodného období. Stanovení důchodového věku. Nové stanovení výše předčasného starobního důchodu. Účast jednatele a společníka společnosti s ručením omezeným na důchodovém pojištění při souběhu činnosti. Velká důchodová reforma. Důchodové spoření. Doplňkové penzijní spoření.

Změna zákona o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění z členských států EU.

In: PSK - Personální a sociálně právní kartotéka. - Roč. 14, č. 10 (2011), s. 31.

K zákonu č. 260/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 340/2006 Sb., o činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění z členských států EU nebo jiných států, které jsou smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru na území ČR.

Výkon rozhodnutí a exekuce srážkami ze mzdy (důchodu) - 1. část. / ČULÍK, Ladislav In: Národní pojištění. - Roč. 42, č. 8-9 (2011), s. 61-67.

Výkon rozhodnutí a exekuce srážkami ze mzdy (důchodu) - 2. část. / ČULÍK, Ladislav In: Národní pojištění. - Roč. 42, č. 10 (2011), s. 33-36.

Několik údajů k příspěvku na péči.

In: Rezidenční péče. - Roč. 7, č. 3 (2011), příloha s. 1-4.:obr.

Příloha časopisu s grafy mapujícími období 2007–2010: Struktura příjemců příspěvku na péči (PP) podle míry závislosti. Struktura příjemců PP podle typu poskytované péče. Struktura příjemců PP podle typu registrovaného poskytovatele sociální služby. Porovnání struktury příjemců PP v jednotlivých krajích u mužů a žen ve věkové skupině 86–90 let.

K tzv. sociální kartě.

In: Národní pojištění. - Roč. 42, č. 8-9 (2011), s. 46.

Bližší informace k zavedení karty sociálních systémů a jejímu významu.

Péče o seniory ve Švédsku. / HANZL, Vladimír In: Rezidenční péče. - Roč. 7, č. 3 (2011), s. 26-27.:obr.

Rakouský luxus pro české seniory. / BŘEŠŤAN, Robert

In: Ekonom. - Roč. 55, č. 39 (2011), s. 12 - 16.:obr.

V Česku se rozjíždí nový obor budoucnosti - byznys se stáří. Rakouská společnost Senecura působící na trhu s péčí o seniory v Rakousku a ve Švýcarsku (provozuje 60 domovů seniorů, nabízí 5 tis. lůžek, zaměstnává 2500 tis. lidí a má roční obrát více než 100 mil. eur) se snaží prorazit i v Česku. Graf: Vývoj stárnutí v ČR 2011–2070; výdaje státu na důchody, náklady státu na sociální služby; typy

Emocionální vývoj dítěte v prostředí náhradní výchovné péče. / PTÁČEK, Radek - KUŽELOVÁ, Hana

In: Právo a rodina. - Roč. 13, č. 9 (2011), s. 1-4.: -lit.

Slovensko a Česko v tvrdých statistických datech.

In: Statistika a my. - Roč. 1, č. 9 (2011), s. 24-29.:obr. Přehled a porovnání nejdůležitějších statistických ukazatelů za ČR a SR (2001–2010).

Změny v pomoci zaměstnancům insolventních zaměstnavatelů. / FETTER, Richard W. In: Průvodce pracovní právními předpisy. - Roč. 14, č. 9 (2011), s. 5-8.:tab.

Zákonné právo na uspokojení splatných mzdových nároků nevyplacených zaměstnanců zaměstnavatelem, který je v platební neschopnosti. Tabulka: Rozhodná částka pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci.

Výkon kontroly v oblasti pracovních vztahů a v oblasti zaměstnanosti bude prováděn jedním kontrolním orgánem. Kontrolní činnost nelegálního zaměstnávání a práce načerno soustředěná pod Státním úřadem inspekce práce proto bude od roku 2012 posílena prostřednictvím projektu financovaného z Evropských strukturálních fondů, s jehož pomocí bude zakoupeno a odpovídající technikou vybaveno 180 automobilů, aby bylo možno zajistit výkon kontroly operativním využitím databází ÚP ČR a ČSSZ přímo v místě prováděné kontroly. Projekt má mj. přispět k zefektivnění kontrolní činnosti, zvýšení počtu prováděných kontrol, sjednocení využívaných postupů, snížení administrativní zátěže a ekonomických ztrát státu způsobovaných nelegálním zaměstnáváním.

Studující zaměstnanec a možnost ochrany zaměstnavatele. / OLEJAROVÁ, Žaneta

In: PSK - Personální a sociálně právní kartotéka. - Roč. 14, č. 10 (2011), s. 1-6.

Nejvhodnější úprava plného pracovního úvazku „studujícího“ zaměstnance. Úprava pružné pracovní doby. Překážky v práci na straně zaměstnance z důvodu školení, jiné formy přípravy nebo studia. Zvyšování kvalifikace v souladu s potřebou zaměstnavatele a pracovní úlevy. „Studující“ zaměstnanec s dohodou o pracovní činnosti.

Nová definice nelegální práce umožní snazší kontrolu. / BIČÁKOVÁ, Olga

In: Národní pojištění. - Roč. 42, č. 8-9 (2011), s. 49-52.

Informace o návrhu novely zákona o zaměstnanosti, který schválila vláda ČR a který by měl po schválení Parlamentem ČR nabýt účinnosti od 1. ledna 2012. Navrhovaná definice nelegální práce. Definice závislé práce. Kontrolní činnost. Pokuty. Výkon kontrolní činnosti od 1. ledna 2012.

Nová etapa úřadu práce. / KUBEŠA, Jiří In: Národní pojištění. - Roč. 42, č. 10 (2011), s. 3.

Novinky ve fungování Úřadu práce: Systém jednoho Úřadu práce s krajskými pobočkami a kontaktními pracovišti. Převedení kontrolní činnosti týkající se nelegální práce na Státní úřad inspekce práce. Převedení agendy sociálních dávek na Úřad práce. Agenturní zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných nebo obtížně zaměstnatelných osob.

Rok 2012 byl vyhlášen **Evropským rokem aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity** s cílem podpořit úsilí členských států EU, regionálních a místních orgánů, sociálních partnerů a občanské společnosti zaměřené na podporu aktivního stárnutí a mobilizaci potenciálu obyvatel starších 55 let a udržet mezigenerační solidaritu. Česká republika rovněž čelí důsledkům stárnutí populace, které se promítají do všech oblastí života společnosti.